

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

* * *

Előfizetési árak:

Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

→ Egyes szám ára 6 kr. ←

Szerkesztőség:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),
 hová a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),
 hová az előfizetési pénzek küldendők.
 Hirdetések
 és nyilvtári közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Márczius 15.

Ünneped van, oh, arany szabadság!
 Szent nevednek ünnepét ülik . . .
 Végig zeng az ének lelkesülten
 Ósi bérctől — zúgó tengerig . . .

Ezrek ajkán kél a szent zsoltosma
 S szellemzárnyán messze följepül:
 Aldd meg Isten nemzeted, a melyen
 Ezredévek súlyos átka ül!

Hőseink, kik érted harcolának,
 Kik térted küzdve hulltak el,
 Azt hívék hogy árva gyermekük majd
 Szébb jövőre, szébb hazára lel.

És . . . hiába folyt el annyi vér, az
 Lánczainktól meg nem válthatott,
 Mert a nemzet rab maradt, a régi,
 Csak bilincse új lett, változott.

Ünneped van, oh, arany szabadság! . . .
 Ünneped . . . egy nemzet ünnepel . . .
 Nemzetünk magaslatos himnusára
 Viszhangul — egy mély sóhaj felel.

Én megértem . . . s velem annyi ezren:
 Védelemre emeltük karunk,
 Elfeledve már az új bilincset . . .
 Elfeledve, hogy — rabok vagyunk.

Öreg honvéd.

AZ „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Vércseppek a havon.

—Karczolat.—

Szeretem a telet, midőn fehér a föld és zuzmára csillog a fákon és növényeken. Ilyenkor unottá lesz előttem a fűtött szoba, a fehér világ téli hangulata a szabadba csalogat.

A mult hét valamelyik napján gondolatokba merülve ültem szobámban. Soká néztem az ablakokra fagyott jégvirágokat. Gyorsan megjött az est. A hó szitálva hullott a magasból, itt-ott vastagabb fehér gomoly hullott a földre, mint a még nagyobb havazás előhírnöke.

Sajnáltam a mezei madárkakat, az erdei vadakat, a szegény embereket, a kiknek nincs meleg szobájuk, élelmük és téli gúnyájuk . . .

A mint így gondolkodom, valami megkopogtatja ablakomat. Tisztán hallok a kopogást másodszer is. Házam előtt nem látni senkit. Kimegyek az utcára, a kertbe, de sehol senki. A vastag hópihék már sürribben hullanak a földre. Azalatt sötét lett a látóhatár. Tíz lépésnyire már nem látni a kerti fákat. Közélemben fehér minden s a távolban fekete, sötét éjjel . . .

Szobámba érve, leülök a meleg kályha mellé s nézem a kályharostélyzat imbolygó ködfátyolkép-ít a padló szőnyegén.

Sok mindenféle gondolat váltogatja egy-

Márczius tizenötödike.

A szerdai nappal lesz ötvenegyedik éve annak a nagy eseménynek, amikor a magyar népszabadság lánczaitól megszabadult.

A századokon át lelánczolt Prometheus ismét szabad lett s vele szabaddá vált Magyarország népe.

Régen volt. Ötvenegy év egy emberélet, s akik a nagy eseményeknek résztvevői, tanúi, előmozdítói voltak, legnagyobbbrészt csendes emberek ma. Eltűntek, de a nagy idők s ezzel együtt az ő emléküik is örökké él a magyar szívében.

Valami sajtóságos, édesen-fájó gondolat tartja fogva az embert e napon. A képzetet szárnyán visszaszállunk a multba. Ott állunk a forradalom piacznán, halljuk az égis harsogó felkiáltást; „Legyen szabadság!” És lőn szabadság. Két fegyverrel küzd a nemzet: a sajtóval és a karddal. A sajtó már működik, a hazafiasságtól lángoló kiáltványok ezreit olvassa a nép. A kard, az pihen, bár nincs a hüvelyben; mert ha egyszer kivonta a magyar, nem ok nélkül tette ezt s csak becsülettel tozja ismét hüvelyébe visszadugni azt. Az ifjú

honfi tűz, mely e két eszközt a magyar kezébe adá, nem aludhat ki többé, hanem napként fog égni a haza egén, hogy világosságot és meleget árásson széjjel!

A halottak feltámadnak sirjaikból. Ezek a halottak a századok óta eltemetett nemzeti dícsőség s a börtönben tartott szabadságérzet voltak.

Szabad a nyelv, a zengzetes magyar szó, mely akadály nélkül tolmácsolhatja nemzeti érzületünket, nemzeti színű lobogókkal játszik a kelő nappal támadó reggeli szellő! És árad a szó a nemzet lánglelkű költőjének ajkairól. — Hallgatja akadálytalanul, ihlett lélekkel ezer és ezer ember és a „Talpra Magyar“ végszavainál ugyanannyi torok kiáltja, harsogja: „Rabok tovább nem leszünk!” Mig a forradalom piacznán ez folyik, bent a lapok szerkesztőségeiben egyre több és több a kézirat, mert a hazafiui lélek áradozásai itt is tért keresnek s találnak s nyilvánossá lesz a nagy nap és a jövő programja:

„Felszólítunk minden hazafit, hogy a nemzetörtség zászlói alá gyülekezni siessen!

A nép legyen bizalommal választottjai iránt, ezek pedig tartsák e bizodalmat minden egyéb megtiszteltetésnél becsesebbnek!

— Albert, fogd a lámpást és gyere velem.

E parancsomra fogvaczogva közeledik a konyha felől a pásztorgyerek. Reszketve veszi le a falról a lámpást és bátortalanul mellém áll a suhancz.

— Ne izélj, Albert, talán félsz?

— Ne menjünk sehová, nagyuram, hiszen magától is hazajön Ondrasek, — könyörgi Albert.

— Indulj! Előre! — mondam. És tapostuk a bokáig érő puha, fehér havat. Csakhamar a bokrok között kigyózó gyaloguton bandukoltunk.

A havazás megszűnt. Az ég világosabb lett, majd a felhőfoszlányok mögül előbukkant a téli hold, ezüstös fényt vetve a hókristályokkal beszórt erdőre.

— Oltsd el a lámpát, Albert.

A holdvilágos, fehér éjszakában, az erdő mélyében ünnepélyes a csend. Az orkán nem rázta többé a magas tölgyek koronáit. Csak néha-néha hallatszott egy-egy bagoly rikoltása, az is jó messze távolban.

Szótlannul lépkedtünk. Én elől mentem, a pásztorgyerek közvetlen utánam. Egy teljes órai gyaloglás után egy dombtetőn álltunk meg. Neszelttem.

Egy völgynyílás felől hirtelen kutyacsaholást hallani. Ekkor jutott az eszembe, hogy a nagy sietségben a konyhán lustálkodó vadászebemet sem vittem magammal.

A kutya megállt. Magasra emelte orrát és szimatolt mifelénk. Majd egy-két lépést előre lép és ismét megáll.

Igyekezünk honunk idegen ajkú fiatal-ságát magunkhoz testvéri kapesokkal esatolni!

Legyen mindenki annyi, amennyit a haza előtt ér!

A sajtószabadságot ne használjuk személyeskedési czélokra, legyen előttünk szent és isteni minden, aminek neve: Szabadság!

Jelszavaink: „egyenlőség, testvériség és szabadság!“

Ezek voltak a nemzeti öntudat első szülöttei.

A szó varázsa alatt hüvelyekből kikerült szabályok sok véres csatát vívtak ezekért a jelszavakért. A tuleró győzött, az ármány hatalmasabb volt, a jóratörékvés elnyomatott . . . A többit tudjuk.

Hanem Magyarország függetlenségének, szabadságának megvetetett az alapja. Az elnyomatás sötét éjszakái után ismét felragyogott a béke, a szabadság napja, mely ma is éltető meleget áraszt hazánk népére!

Tavaszi kezdetén a természet ébredésében, a fű zöldelésében, a melegebben tűző napsugarakban, mindenütt ott látjuk a szabadság hajnalának közeledtét s amint a természet igyekszik kibontakozni a tél bilincseiből, ép úgy törekszik a nép a szabadságra, amelylyel nem rendelkezik.

Adjunk hálát az Istennek, hogy hazánk szabadsága hajnalhasadásának eme nevezetes évfordulóján szabad hazának szabad gyermekei lehetünk!

O'sváth Andor.

Budapest—Páris.

1900. évi április hó 18-tól November hó 5-ig tart a párisi világiállítás! A huszadik évszázad hajnalán azon nagy nemzet fia várják fővárosukba az öt világrész lakóit, mely nemzet a művelődés, haladás és szellem mezéjén mindig elől járt az első kö-

A hold ekkor már teljes tisztaságában ragyogott az égen.

Hektor! szólítom meg a kutyát, mert időközben megismertem benne az erdőor kutyáját.

Félnék, vonító hangot hallatott és újra pár lépést tett előre. No, erre igazán nyugtalanodni kezdtem.

A kutya felém mentem. Az hasoncsúszva jött felém s amikor odaértem, örvendezve ugrándozott körülöttem.

— Hol a gazdád? — kérdém az értelmes állattól.

Ujra nyöszörgést hallatott és ugrándozva az erdő sűrűje felé szimatolt. Utána indultunk.

A sűrű tölgyesben sötétebb lett. A hold fénye csak ritkán szűrődött át a fák sűrű ágain át. A kutya húsz-harmincz lépésnyire előttünk, mi ketten utána esetlegünk-botlogtunk. A száraz galyak ropogását mérsékelte a frissen hullott hó. Vakító fehér volt minden. Ha nem ismertem volna erdőm minden zegét-zúgát, bizony kétségbe eshettem volna a fölött, hogy talállok ki innen, ebből a csodás, különös erdei fehérségből.

Már elértük a szénégető kunyhókat is, de Hektor csak tovább vezetett.

Az erdő mélységében birodalmában semmi nesz. Csak olykor-olykor hallani a felreppenő madarakat, a mint az egyik fáról a másikra menekülnek előlünk.

Egy nagy tisztas fehérlik előttünk mesziről és most Hektor ugatásban tör ki.

Előre nyújtott nyakkal, lihegő mellel taposom a havat s nyomomban a pásztorgyereket.

zött. Mi magyarok, a nyugateurópai szellem, műveltséget s intézményeket fogadtuk el vezetőinkül és támogatóinkul. Szükséges — elengedhetlenül szükséges tehát, hogy a magyar művelt osztály minél tömegesebben látogassa meg az 1000-ik évi párisi világiállítását; hogy szemtől-szembe nézhesse az ott megjelenő világrészek, államok s nemzetek versenyét a közművelődés, a haladás és szellem békés esatamezején. A magyarok társas kirándulására alakult „Budapest—Páris“ című társadalmi mozgalom Somogyi Nándor igazgatóságával báró Thoroczkay Viktor főispán elnöklése alatt álló felügyelő bizottsággal módot nyújt arra, hogy az 1 év múlva megnyíló párisi világiállításra úgy a vagyonosabb osztály fiai, mint a szerény anyagi helyzetűek is elmehessenek. Minden rábeszélés mellőzésével álljanak itt röviden a következő tájékoztató adatok: A „Budapest—Páris“ kulturális mozgalom (Igazgatóság Erzsébet-körút 48) kebelében jelentkező résztvevő a májustól októberig terjedő hónapokban tetszése szerint választ, Budapestről, reggel a keleti indóházból indul utra egy 200 tagból álló társaság számára összeállított külön gyorsvonattal Páris felé s még aznap este Münchenbe ér és ott meghál. Másnap Münchenben marad, harmadnap reggel onnan indulva, aznap este Párisba ér. Párisban 8 napon át ügyes kalauzok, a rendező és fogadó bizottsági tagok vezetése mellett 20-as baráti és ismerős csoportokban vagy külön megnéz mindent, a mi őt érdekl; szórakozik tetszése szerint. A 8 nap elteltével Svájc és Tirolon át ismét Budapestre visszaérkezik. Ket hétig tart tehát az út és a párisi tartózkodás. Ezen két hét összes költségeinek fedezésére fizet a „Belvárosi takarekpénztár“-hoz (Budapest, Koronaherczeg-utca 5. sz.) 260 frtot; s ezen összegért kap *mindent ingyen úgy uton, mint Párisban mindenütt, a hol művelődés vagy szórakozás czéljából megjelenik. Lakás, élelem, kocsi, belépő-jegy, színházak, hangversenyek stb. mind a 260 frt kiadásból fedeztetnek. Ha meggondoljuk, miként Párisban, egy szerény igényű ember is, ha minden neki tetsző dolgot látni s élvezni akar, legalább 20 frtot elkölt szállás, élelmezés, fuvar s szó-*

A tisztas tulsó szélén Hektor megállva visszatekint felénk. Majd vonítani kezd. Odaérve nem láttam semmit. A hó egy helyen letaposottnak látszott lenni. Lámpással néztem a letaposott helyet. Egynéhány véreseppet fedeztem fel a havon, egy üres töltényt találtam és semmi egyebet.

Körülnéztem magam. A messze távolban a közeli mezővárost láttam kéttornyú templomával, hallottam a toronyóra kongását.

— Egy, kettő, tíz óra van nagyuram, mondja Albert.

— Talán álmos vagy, Albert.

— Nem vagyok, jó uram, de félek.

— Ugyan mitől félsz, gyerek?

— A véresepektől félek, nagyuram. E pillanatban lomha feketeség kullog a terjedelmes síkság tulsó oldalán. Hektor lábaimhoz húzódik és nyöszörg. Albert sugva, fögragzogva értesít:

— Medve jön, nagyuram, el vagyunk veszve!

— Ne félj, Albert, hiszen ketten csak valahogy elbánnunk vele.

Ismerem az ilyen ficzko szokását. Ha az ember nem bántja, sem mutat haragot az emberre; csak ha lövéssel ingerli a vadat, akkor lehet veszedelmes. Feltevésében azonban csalódtam. A medve felénk kezd kullogni. Fegyveremet készen tartva, a pásztorgyereket, aki torkaszakadtából ordítani kezdett, hátam mögé tuszkolva, vártam a fejedelmi vadra, mely oly váratlanul került puskám esőve elé.

A mult héten hány hajtóvadászat volt el-lene és nem birtam nyomára akadni és most

rakozás czimén; ha meggondoljuk, hogy ez 8 nap alatt $8 \times 20 = 160$ frtot tesz ki; ha vesszük, hogy aztán 100 frtért teljes kép-telenség gyorsvonattal, kényelemmel s teljes ellátással Budapesttől Párisig s onnan vissza utazni, s vesszük végül, hogy ki-mondhatatlan nagy előny az, ha a párisi vi-szonyokkal teljesen ismerős hazánkfiak kalauzoknak minket s 8 nap alatt mindazt átélhetjük, a mit magunkra hagyatva, tá-jékoztalanul, háromszor 8 nap alatt sem elhetnénk át; ha mindezt számításba vesszük, úgy erősen ki fog domborodni előttünk a „Budapest—Páris“ című mozga-lom végtelenül hasznos, üdvös és nemes intencziója, mely abban is nyilvánul, hogy a bizottság rendelkezésére álló jövedelmi rész kulturális czélokra fordítatik. Megje-gyezzük, hogy a 260 frtot nem kell egy összegben lefizetni; lehet azt havi 8 frtos, évnegyedi 24 frtos részletekben is lefizetni, avagy 25 frtot fizetve a belépéskor, a hát-ralékos összeget 1000-ban fizetni a „Bel-városi takarekpénztárba;“ s hogy ha valaki a befizetés után sem mehetne ki Párisba elháríthatlan akadályai miatt, részvétjegyét másra ruházhatja, avagy 260 frtos tőkétét 10% kezelési költség levonása után vissza-veheti! Fel tehát Párisba! Iratkozzunk be a „Budapest—Páris“ magyarok társas ki-rándulása utazói sorába!

Mint már közöltük, városunk s megyénk intelligentiájában szép mozgalom indult meg, a kiránduláson való részvétel szempontjából. S annak vezetésére a következő helyi bizottság alakult:

ESZTERGOM-MEGYEI RENDEZŐ-BIZOTTSÁG.

Elnök:
KÉSMÁRKI FREY FERENCZ

orsz. képviselő

Jegyző:

MUNKÁCSY KÁLMÁN
„Esztergom és Vidéke“ szerkesztője

BÜTTNER RÓBERT
kápt. számvevő

BRUTSY GYULA
keresk. ifj. egyf. elnöke

DÓCZY FERENCZ
ipartest. elnök

ilyen közelben és ilyen váratlanul látjuk egy-mást!

A hatalmas himmedve morgással közele-dett, majd hátulsó lábaira állt és első lábait lóbálva iparkodott jó állást venni, hogy köny-nyedén elbánnhasson velünk.

Puskám durranása nem igen hozta ki nyu-galmából. Pedig jól czéloztam, lövésem bizton-talált. Ugy tett, mintha valami kellemetlen légy csipte volna meg, az egyik mancsójával elhesegette melléről a sörtesipést. A másik lövésre oly közel hagytam jönni magamhoz, hogy szinte éreztem forró lehelletét arczomon, amint fújva, prüszkölve bömbölt felém. Eldör-dült ez is, de a fenevad erre sem terült el. Va-dászkésem után nyúlok, de meghült bennem a vér, a kés nincs oldalamon. Ekkor Hektor ol-dalt egéruat talál és hátba támadja a macz-kót. Erre megáll a medve, majd reám, majd a kutyára tekint, mintha tanakodnék magában, melyikünkkel végezzen előbb. Hirtelen Hek-torra veti magát s orditva kezdi üldözni. A kutya majd jobbra, majd balra ugrik és a medve nem elég ügyes arra, hogy árthasson neki. Puskámat gyorsan megtöltve várom a kedvező alkalmat, hogy ismét czélbavehessem.

E pillanatban a havon kuporgó Albert egy jalkiállításal összerogyott és elterült a ha-von. Nem volt nagy időm ügyelni reá, mert a medve boszankodva ott hagyta Hektort és is-mét felém kezd sietni. Mindkét esőből majdnem egyszerre repült ki a töltés a fenevad testébe, de úgy látszik kárt benne nem igen csinált. Már azt hittem, el vagyok veszve. A medve felegyenesedett még egyszer, magasra emelte

Dr. FÖLDVÁRY ISTVÁN
főügyész

GERENDAY JÓZSEF
az „Esztergomi Lapok“ szerkesztője

Dr. HORACSEK GYULA
orvos

Dr. OKÁNYIK LAJOS
az „Esztergom“ szerkesztője

SCHEDL ARNULF
benczészáz gondnok

THURÁNSZKY LAJOS
m. aljegyző

Dr. WEISZ SÁNDOR
ügyvéd.

A bizottság minden tagjánál nemkülömben szerkesztőségünknel is lehet jelentkezni e tökéletes utiélvezetet ígérő kirándulásra. A korábbi jelentkezés az áremelkedésen felül azért is ajánlatos, mert csak korlátozott számú helyek állnak rendelkezésre.

Bővebben a falragaszok tájékoztatják a t. közönséget.

Magyarosodás kérdéséhez.

Már volt alkalmunk rámutatni, hogy miért magyarosodnak inkább városaink, mint a községek. Együttal megemlékeztünk arról is, hogy ott, ahol a községi intelligens érdekeltség szíves kitartással és egybehangozó működéssel a magyarosodás zászlója alatt ernyedetlen buzgalmat fejt ki és kiküszöbölik körükből az egykedvű semmivetésnek a vagy „ráérünk mi arra még“ teoriának kényelmi tekinteteit, a magyarosodás ott szemmel látható módon fog előretörni. Amde ahhoz, hogy valamely idegenajku község megmagyarosodjék, a pusztá jóakarát még keveset lendít a dolgon. Első sorban mint mellözhetlen feltétel kell, hogy a községi kiseddévő felállítását okvetlen meglegyen. Olyan kivánság ez, mely elől semmiféle hatóságnak kitérni nem volna szabad.

Mert mit ér az, ha az óvodák kötelező felállításáról szóló törvény megszületett, de együttal egy hátsó ajtó mégis meghagyatott a jelzett törvény egyik szakaszában, melyen át egyik-másik község az óvó felállítását almenteni bírja magát. Ha már a komoly

mellső lábait s e helyzetében rémes ordítást hallatott s — végig terült a havon.

Száján ömlött a vér, ziháló melle még emelkedett, hátulsó lábaival hadonászott, míg az elsőket a szájára tapasztá.

En meg ott álltam mellette, mint kővévált bálvány, majd a medvét, majd ismét a 17 éves pásztorsuhanczot néztem.

Végre leküzdöttem vadászszenvédeylemet és a helyett, hogy fegyverem agyával fejbe-suhintottam volna a medvét: a pásztorgyerek fölé hajoltam és keltegettem.

— Hé! Albert! ne félj! kelj fel! haza megyünk.

* * *

Éjfélután félegykor itthon voltunk. A medvét ott hagytuk az erdőben és csak másnap reggel hozattam haza.

Az ör 9 órakor hazakerült. Megvacsorált és nyugodtan lefeküdt aludni.

Másnap álmélkodva hallotta, mi történt az erdőben.

A tisztáson talált üres töltényt ő dobta el, a mikor a rókalesből hazakullogva a tisztáson megpihent. A vércseppek is ő hullatta el a kezében cipelt róka lösebéből.

Ha az erdőör még egy órát tovább időzött volna az erdőben s a medvével találkozott volna, nem tudom, hogy ette volna meg Klári estéli főztjét és hogyan kedveskedett volna szép rókaprémmel az öreg Izig zsidónak.

Berényi Imre.

értelemben vett magyarosodás ügyét akarjuk igazán és minden utógondulat nélkül felkarolni, — akkor a dolgok rendezését vagy új törvényvel, vagy novellaris uton kellene akként véghezvinni, hogy az óvodák felállítását tisztán és kizárólag az idegen ajku községekre nevezetesen kötelező vármegyei alapon, — mely szerint a vagyoniilag tehetetlen idegenajku községek vármegyei pótdoból nyernének óvodáik felállítására szolgáló fedezetet. Azért ajánljuk a vármegyei intézkedést e részben, mert a vármegye jobban ismeri az egyes községek vagyoni állapotát, tehát mint a körülmények közelebbi ismerője, jobban tudná megállapítani azt a kulesot, mely szerint a segélyezés mértéke mily arányban lenne kiszolgáltatandó.

Ha van megyei átadó, katona beszállásolási stb. adó, miért ne férne meg a többi mellett azon kulturális, mondhatni magyar nemzetiségi adó, a melylyel az idegenajkuak beolvastását rendkívül meg lehet könnyíteni.

Nem az fáj sokaknak, hogy az ország széle felé idegenajku néptörzsekkel, mint magyar állami alattvalókkal találkozunk, hanem az, hogy az ország közepe is mozaikszerűleg van idegenajku községekkel tarkítva. A magyarság fészkei közül úgyszólván tucatszámra vannak még maiglan is német, tót, horvát, vend falvak, melynek lakossága magyarnak vallja magát érzületben, csakhogy sajnos, nyelvben azért mégis csak idegen.

Ennek kell megszűnni, hogy legalább Duna Tisza mentén mondassuk azt, hogy kizárólag magyarulakta elemekkel van alkalmunk találkozni. Annyi tény, hogy a jelek után itélve, a kövérebb talaju Dunántul fog nemsokára alföldi magyarsággal magyar nyelvű tekintetben egybeforrni, ha ugyan a felhozott módok és alkalmak nem kerülnek ki a figyelmet.

Olyannyira kívánatos az ország szívében élő idegenek megmagyarosítása, hogy ezek kedvéért egyelőre szinte le lehetne mondani a felvidék összecsomósodott, nagy tömegekben lakó idegen nemzetiségűek megmagyarosításáról is.

Mert nem sokat használ az nekünk, ha mi pl. Árvamegyében megmagyarosítunk talán néhány községet — melyet egy kis ernyedés esetén, csakhamar elnyel és visszahódít magának a nagy szláv gyűrű, — elleuben azon községek megmagyarosítása, melyek közénk vannak élve, a magyarság számára örökre meghódított területet alkotnak, mert visszamenésük utja, a magyar faj gyűrűje folytán, végkép el volna zárva. De maguk sem igen volnának hajlandók nyelvüket visszacsérélni, amennyiben a magyar fajjal való érintkezésük kellemetlenségeitől ha már szabadultak, miért kellene, szinte döröcség volna, az elmúlt nyelvi akadályokat újból visszaállítani akkor, mikor így is szívesen vallják magukat magyarnak, sőt komolyan megapprehendálnak ma már napjainkban, ha őket tótnak, németnek (svábnak) nevezzük, noha ajkuk még idegen szóra hajlik.

Persze, hogy ezélt érjünk minél-előbb, ismét oda kell visszatérnünk, ahol az óvodákról szözlöttünk.

Minden idegenajku községben felállítandó az óvoda, mely ha meg van, rövid pár év alatt megszületik a magyar nyelv. Esztergom vármegye úgyszólván egyetlen egy oly óvodával sem rendelkezik, mely idegenajku községbe volna ültetve.

Mit ér nekünk magyaroknak, ha Bátor-kesz, Szőlgyém, Bajna Párkány Muzsla stb. magyar községek birnak óvodával, de ezek mellett Dorog, Sárissap, Dág, Csév, Leányvár, Csolnok, Kirva, Kesztölec ugyanazt nélkülözi. Inkább megfordítva volna, akkor az idegenajku községek tanítója rövid 3 év mulva már hazánk édes nyelvén szólíthatná az idegen ajkú növendéket. Az óvóban a 3—6 éves gyermek játsz-

va, játékközben sajátítja el a hazai nyelvet, s míg szülője az otthonban nem érti meg óvodás gyermekét, aki az óvóból magyar szót, imát, éneket visz haza nemzeti kincsül, örökségül, — addig a gyermek a korban növekedve, nyelvi ismerete az iskolában lassankint kibővül. De midőn e téren gyors haladás léssen a magyar nyelvben constatálható, — ismét vissza kell térnünk a multi cikkünkben kiemelt abbéli kívánsalomhoz, hogy az iskola hatása a mint megszűnik, nem szabad azzal a magyarnyelvi szólás határának az anyanyelvi otthon legkörében elenyészni. Ezért szükséges a községi olvasó-egyletek alakulása, a templomi istentiszteletnek magyarrá való átváltoztatása. Ezek nélkül az óvodai és iskolai nyelvelsajátítás munkája többé — kevésbé homokra épített vár léssen.

Ép ezért a vármegye feladata a leendő közigazgatás államosításával összefüggőleg, nagyon fontossá lesz azáltal, ha annak tevékenységi köre magába vesz oly köteleességeket is, melyek a magyar kultúra javára az eddigi jogviszonyokat akként rendezzi, hogy az államnyelv gyökeres meghonosodása az idegenajku községekre teljesen új, és pedig magyar ábrázatot nyújt. A szolgabíróság pl. ne csupán azt szolgálja, hogy a tanító, esetleg községi óvó járandósága pontosan be legyen hajtvva, hanem azt is, hogy az óvó és tanító munkája az alárendelt jegyzői közegek utján nyerjen lendületet és nem papiros eredményt.

Papiros eredmény immár 31 éve szól a magyarság terjeszkedéséről, azonban a valóság mégis azt mondja és mutatja, hogy Dorog, Leányvár, Csolnok még mindig a német szót uralja. Ezek között leginkább Dorogon esodálkozunk, melynek asszonynepe minden héten Esztergomban árulja holmiját — de magyar szót egy kukkot sem hallat, hanem ha velük akar az esztergomi alkudozni, hát kénytelen a német szót törni. A positiv eredmény kedvéért tehát ismételve hangoztatjuk, hogy jöjjön el az országa az idegenajku községek óvodájának, melyen az iskola továbbépítve betetőzést találjon a községi népkönyvtárak, egyletek létesítésében és végül a magyar istentiszteletben.

Eötvös.

Nemzetünk története.

Szalav József: „A magyar nemzet története.“ Átdolgozta és újból sajtó alá rendezte dr. Baróti Lajos Négy kötet. Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadása. Ára 30 ft; a Corvinák bekötését utánzó félbörkötésben 32 ft.

A magyar történetírásnak leggazdagabb aratása a Millenium évében volt. Nagy és becses munkák tárják föl nemzetünk dicsőséges multját; értékes monografiák egész sorában rajzolódik a megyék és városok, intézetek és társulatok története. Ebben az ünnepi időben a történeti érzék fokozottabb, mint valaha. Figyelmünk élénkebben fordul a történeti események felé, melyeknek dicsősége újra megdobbantja a szívet, gyásza elborítja lelkünket. De az, amit belőle szerzünk, egyaránt fölemelő és tanulságos. Mert a történet minden momentumában benne rejlik a jelen és jövő hite, a multba vetett bizalmából sarjadzik a jövő lelkesedése, tettekeszsége.

És aki csak egy kis körültekintéssel is belépillant történetírásunk szellemébe, egyben észreveszi a benne rejlő sajátos jellemvonást. Hisz már a német Flegler Sándor is megírta abban a könyvében, mely a magyar történetírás történelméről szól, hogy a krónikákban, emlékiratokban és régi feljegyzésekben a magyar népszellem legvilágosabban és legélesebben nyilvánul. Amit az idegen tudós oly egyszerre meglát, két-

szeresen érezzük mi, forgatván régi történeti munkák avatag lapjait. Es ez természetes is. A magyar irodalomnak évszázadokon át ugyszólván egyetlen táplálója nemzeti történetünk. A krónikák együgyű irásában épügy, amint a rendszeres történeti munkákban egyaránt erősen lüktet az az érzés, mely Anonymust is sarkalta krónikája írására, „hogy a maradéknál feledségbe ne menjen.“ Első költőink nem is énekelnek egyébről, mint történeti eseményekről és Tinódy Sebestyén országjáró utjában szíves, lelkes fogadtatásra akadt mindenütt, énekelvén Egervár vívásáról, jó Szondy Györgyről, Török Bálint fogságáról.

A millenium évében keletkezett történeti munkák között kiváló hely illeti meg Szalay József „Magyar Nemzet Történetét“, melyet teljesen átdolgozott jeles történettudósunk, dr. Baróti Lajos, Szalay munkáját annak idején az akadémia jutalmazta, épen ama kiválóságáért, hogy bár magas tudományos színvonalon áll, mindeneknek érthető és élvezhetően írja meg nemzetünk történetét. Am nagy idő az, mely első megjelenése óta eltelt és éppen erre az időre esik történettudományunk hatalmas föllendülése. Számos új monografia nem egy régi adat hitelességét dönti meg, a történeti kutatások eredményei más világot derítenek valamely momentumra. Stílusának tacitusi szépségén nem ronthattak az évek, de egy-egy lapja újra irandó volt, hogy a történeti kritika új szempontjainak engedjen helyet. Szóval, alapos átdolgozásra volt szükség. Erre vállalkozott Baróti Lajos. És most, hogy a teljes munka négy testes kötetben előttünk fekszik, elismerjük, hogy derék munkát végzett. Ez az első egységes, nagy magyar történet. Egyes fejezeteket egészen újra írt, két kötet — az első és negyedik — egészen az ő műve és az egész munkát egységessé, egyöntetűvé tette. Meglehető élénk, szép stílusa van. Kevés történeti magyar munkát ismerünk, melyet ily gondnal, ily tiszta műprózában írtak volna meg. És benne is érvényre jut az az uralkodó vonás, mely történeti könyveinket hazaszeretettünk forrásává teszi: lelkesen, szinte rajongó szeretettel megírva oltja szívünkbe történetünk szeretetének érzését.

Az első kötet, Magyarország az Árpád-ház kihaltáig, hazánk állapotát deríti föl a legrégebbi időktől fogva, ahova a történelem szálai elvezetnek. Azokról a népekről szól először, akik Árpád honfoglalása előtt a földet birták: kelták és dákok, pannónok és rómaiak, germánok és hunok vándorlásait és itt viselt dolgait beszéli el. A történetirő, mikor a mult e homályos világába beléhatolt, a történeti kritika tiszta látóüvegén kell, hogy szemlélje a történeti eseményeket. Jól kell, hogy lásson, ha az egykoru följegyzések, a krónikák és iratok utvesztőjében el akar igazodni és igazítani. Baróti hazánk őskori állapotáról rajzolt képe tiszta, világos. Különös érdeme, hogy itt is, mint különben a későbbi korszakokban mindenütt, hazánk mivelődési állapota vázolásának nagy teret enged. A második kötetben e szempontból igen jól jellemzi a műszerező Anjouk korát, akikkel az olasz renaissance műveltsége vonul be átalakítólag hazánkba. A Nagy Lajos halálától a mohácsi vészig terjedő korszak Szalay írta történetén egynehány adat helyreigazításán kívül mi változtatást sem tett az átdolgozó; annál többet azonban az első Habsburgok történetén, míg végül a bécsi kongresszusra következő idők történetét, tehát a mai Ma-

gyarország megalakulását, egészen önállóan írta meg. Ez a rész tudniillik teljesen hiányzott Szalaynál, a halál nagy szeretettel végzett munkája közben szólítván el a derék tudóst.

Külön kell szólanunk a Szalay-Baróti-féle munka illusztrációjáról. Ebben a közel ezerkétszáz képből, mely a négy kötetet ékesíti, műtörténeti emlékek és régiségek egész muzeuma kerül a közönség kezébe. Nagy tere van az egykoru emlékek: pénzek, érmek, pecsétek, ereklyék másolatának; félezer arcképben látjuk azokat, akik a történelmet csinálták; kiváló uralkodók, hadvezérek, államférfiak, költők és azon idegen fejedelmek és személyiségek arcképét, akik történetünkre befolyással voltak. Azután megszentelt helyek képét látjuk, ahova valamely, a nemzet sorsára döntő befolyásu esemény emléke fűződik: csata- és jelenetképek, térkép-fölvételek, írásmaradványok: szóval mindaz, amivel a történelem él és fennmaradt. Nagy számmal vannak a műben műmellékletek, hirneves történeti festők: Than Mór, Wagner Sándor, Dóré Gusztáv, Székely Bertalan, Lietzen-Mayer Sándor, Piloty Károly, Madarász Viktor, Lotz Károly, Benczur Gyula műveinek másolatai. Inicialék és szövegek képek oly nagy számmal vannak itt együtt, mint egyetlen magyar illusztrált munkában sem.

Szóval az, aki Szalay-Baróti munkáját megszerzi, oly könyvet nyer vele, melyben írásban és képből fényesen megismeri ezeréves hazánk történetét.

Márczius tizenötödike.

A szerdai nagy évfordulót városunk közönsége az előbbi évekhez hasonlóan lelkesen, de esendben fogja megülni.

Az esztergomi ipartestület az iparosokhoz a következő hazafias felhívást intézte:

Felhívás.

Esztergom szab. kir. város t. iparosaihoz!

A magyar nemzet márczius 15-én szabadsága megváltásának évfordulóját üli. E nap nemzeti ünnep, a magyar ujjaszületésének s a szent szabadság kivívásának győzelmi ünnepe, melyen kegyelettel emlékezzünk meg azon dicsően elhunyt hősekről, kik nemes elszántsággal küzdve letörték bilincseinket s fölszabadították hazánkat a bénító rablánczok alól.

Hogy ezen nagyjelentőségű nap Esztergom szab. kir. város iparos közönsége részéről is méltóképen megünnepelessék, fölkérjük az ipartestület t. tagjait hogy az ünnep napon:

Márczius 15-én,

délután 2 órakor, a testület helyiségében megjelenni sziveskedjenek, honnan zászlónk alatt testületileg vonulunk le a nyugvó hősök sírjához s halálaimat rebegve, kegyelettel tesszük le koszorúinkat megdicsőült hantjaik fölé.

Kelt Esztergomban, az ipartestületi előljáróság 1899-évi márczius 4-én tartott üléséből.

Dóczy Ferencz, Neumayer Károly,
ipart. elnök. ipt. jegyző.

A kaszinó szintén megüli a nevezetes dátumot. A „Tarkaság“ polgári egyesület tagjai szerdán délután fél 3 órakor gyülekeznek a „Magyar Király“ szállóbeli egyesületi helyiségben, honnan a honvédtemetőbe vonulnak ki és a honvéd-emlékre koszorút helyeznek.

Este fél 8 órakor a „Tarkaságban“ közvacsora lesz.

A város tanácsa szerdai ülésében dr. Földváry István főügyész lelkes indítványára kimondotta, hogy ezentul minden évben koszorút helyez a város közönsége nevében a honvéd-emlékre, Báthori Schulez Bódó és Szenkveczi Palkovits Károly síremlékeire. A koszorúkat szerdán a tanács egyik tagja fogja a temetőbe kivinni s rövid beszéd kíséretében az emlékoszlopokon elhelyezni.

Az olvasókörök szintén részt vesznek márczius 15-ének megünneplésében, de hogy mi

módon, arról ezideig tájékoztatást nem nyertünk.

Az iskolák ifjusága jó idő esetén szintén kivonul a szentelt hamvakhoz, kedvezőtlen időjárás esetén pedig az iskolákban üli meg a nagy napot. — Utólag arról értesülünk, hogy Frey Ferencz orsz. képviselőnél ma délután az ünneplésről illetőleg értekezletet tartanak.

HIREK.

— **Személyi hírek.** Walter Gyula primási irodaigazgató pénteken Budapestre utazott. — Riegler Gusztáv dr. egyetemi tanársegéd két havi külföldi tanulmány utjából visszaérkezvén pár napot városunkban töltött.

— **Francziska.** Kedden a Francziskák ülték névünnepeket. Ez alkalomból különösen sok gratulansa volt özv. Niedermann Károlyné, Majer Jánosné, Reviczky Gyözöné és özv. Szvoboda Románé urnóknak.

— **Sub auspiciis regis.** A budapesti tudományegyetem hallgatóját, Zubriczky Aladár hittudományi doktorjelöltet ma d. e. 10 órakor a főrendiház üléstermében sub auspiciis regis doktorrá fogják avatni. A királyt az ünnepélyen Vlascics Gyula dr. kultuszminiszter fogja képviselni.

— **Az esztergomi takarékpénztár** évzáró közgyűlését ma délelőtt tartja meg. A közgyűlés iránt különösen nagy az érdeklődés a felügyelőbizottság három tagjának újra választásánál. Itt meglepetések várhatók.

— **A városházán** tegnap délután a új kórház ügyében kórházbizottsági és a nyugdíjzattatási ügyekben jogügyi bizottsági ülések voltak. A kórházbizottsági ülésen az új kórház tervezője ifj. Bobula János budapesti kiváló műépítész is jelen volt. Az ülések lefolyásáról jövő számunkban referálunk.

— **A ker. betegsegélyző pénztár** képviselőiben dr. Walter Gyula kanonok és Erős Soma titkár esütörtökön Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter meghívására auden-tián voltak s a miniszter a ker. betegsegélyző pénztárakról kívánt felvilágosításokat és tájékoztatást tőlük. A ministeri kegy ezen kiváló megnyilatkozása városunkban általános örömet keltett.

— **Az önk. tüzoltó egyesület** választmányja hétfői ülésében elhatározta, hogy a soproni Seltenhofler Frigyes és fiai gépgyáros cég által ajánlott 615 frtos hydrophort megrendeli s a régi gépet a város használatára bocsátja és az új hydrophort kizárólagos használatba veszi. Ezután adminisztracionális bejelentések következtek.

— **Felülfizetések a folyó hó 5-én tartott mükedvelői előadásnál.** Rajner Lajos, Frey Ferencz 5—5 frt, Malina Lajos, Boltzár József, Wenczell Antal 4—4 frt, Walter Gyula, Fehér Gyula, Niedermann József 3—3 frt, Pellet József, Maily János, Schlick István, gr. Csáky Károly, Sujánszky Antal, Mattyasóvszky Lajos, Számord Ignác 2—2 frt, Greffel Gyula 1 frt 50, Prohászka Ottokár dr. 1 frt. 50, Kollár Károly, Rothnagel Ferencz, Schrott Amália, Klabacska Vinczéné, Kramer György, Roth Nándor, Bogisits Mihály, Blümmelhubel Ferencz, Csernoch János, Guzvenits Vilmos 1—1 frt, Horváth Ferencz 60 kr, Tóth Imre 70 kr, N. N. 60 kr, Jakus János 50 kr, Pach József 50 kr, Till Mihály 40 kr, Fekete Jenő 40 kr, Sárgai János 40 kr, Bernvalner Lajos 30 kr, Szóda Imre 30 kr. Összesen: 62 frt. 70 kr.

— **Egy borvizsgálat eredménye.** Említettük, hogy február hó 1-én a rendőrkapitány vizsgálatot tartott Helez József helybeli lakos pinezében és az ott talált borokból mintákat véve, ezeket az orsz. állami borvizsgáló bizottsághoz küldötte fel véleményadás végett. A nevezett orsz. bizottság a napokban értesítette a rendőrkapitányi hivatalt, hogy Helez József esztergomi lakostól vett és állítólag Neumann Ignác pécsi lakostól származó háromféle bormintának egyike sem esik kifogás alá. Örömmünkre szolgál erről a nagyközönséget már azért is értesíteni, mert az említett vizsgálat idején különböző álhírek voltak forgalomban s ezek épen nem voltak hizelgők Helez Józsefre nézve, aki immár teljesen tisztázva van.

— **Az Erzsébetfák ültetésére** Nozdroviczky Miklós erdőmester kiválóan alkalmas helyet jelölt ki s hozott javaslatba a város tanácsának. Az új helyőrségi kórház előtt ugyanis igen

megfelelő szabad tér van, amelynek befásítása még a kórház építése idején elhatározott. Ez a szabad hely, mely ligetnek, sétátérnek igen alkalmas, most a gondos erdőmester által belesz fásítva s a megdicsült királyné emlékéhez méltó leend. Gratulálunk erdőmesterünknek ezen újabb választásához.

— **Halál a czefréskádban.** Pénteken délután megyeri dr. Krausz Izidor kenyérmezei szeszgyárában egy munkás a czefréskád tisztítása közben észrevétlenül meghalt. A munkás Antal Lajos csatai illetőségű ember immár öt éve van a szeszgyárban s egyike volt a legügyesebb munkásoknak. Ő rá volt bízva azon kádak tisztítása, amelyekből az erjedt czeffre kifogyott. Pénteken is ezzel a munkával volt elfoglalva. Lement a kádba s a létrát kiemelte a kád tetejére ő maga pedig hozzáfogott a tisztogatáshoz. Meddig dolgozott a kádban, mikor halt meg abban senki sem tudja, csak arra emlékeztek, hogy Antalnak a kádban kell lennie. Hívták, nem válaszolt; — ekkor benéztek a kádba s ott találták féloldalt dőlve holtan. Hogy szélhűtés érte-e vagy a szénsavgázoktól fulladt-e meg, azt az orvosrendőri boncolás fogja megállapítani. Az utóbbi eset valószínűbb, mert az ilyen kádakban mindig marad vissza szénsavgáz. Ez esetben Antal a hibás, mert megállapították, hogy előírás ellenére nem boesátott vizet a kádba, mielőtt abba leboesátott volna.

— **Balesetek a kőszénbányában.** E héten két halálos végű baleset történt az annavölgyi kőszénbányában. Az egyik kedden, a másik pénteken. Az idevonatkozó tudósításunk a következő: kedden reggel úgy 6 óra tájban Heidler Károly és Bakay Mihály vajúrok a „Leontini“ nyílásba mentek, hogy ott robbantsanak. A robbantást Heidler elvégezvén, észrevették, hogy az ácsolás is megrongálódott a detonáció miatt, de korántsem hitték, hogy ennek valami veszélyesebb következménye lehessen, tehát hozzáfogtak a törmelék eltisztításához. A munkák közben az ácsolást keresztültörte egy 4 méter-mázsás palatomb, amely Heidlert ott nyomta. A szegény ember azonnal szörnyet halt. A meggyezett vizsgálat kiderítette, hogy az esetért felelőség senkit sem terhel és a szerencsétlen munkás saját vigyázatlanságának lett az áldozata. A másik szerencsétlenség pénteken a rakodóban történt, hol egy esillekocsi elkapcsolódván, ez a meredeklejtőn való rohantában Ambeli János munkást, aki öregsége miatt nem tudott elmenekülni, elütötte. A lábtörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett ember nagy kínok között estére meghalt. Az esetért itt Suligói nevű vállalkozó megbízottját terheli a felelőség, mert az a használható, ügyes munkásokat csupa takarékoságból elboesátotta s olcsó pénzért öreg, magával majdnem tehetetlen munkásokat alkalmazott. Az utóbbi ügyből kifolyólag a közp. főszolgabíró fenytő feljelentést tett.

— **Ápaállatvizsgálat.** A polgármester a város közönsége és a szentgyörgyemezei volt urbéres közbirtokosság tulajdonában levő köztenyésztésre használt apaállatok vizsgálatát f. hó 14-ére tűzte ki. A vizsgálaton Kluge Ferenc állattenyésztési felügyelő is jelen lesz.

— **A tavaszi állatvizsgálatokat** most fogatatosítja Székely Henrik állatorvos. Az állatok egészségi állapota kitünő, betegségnek nyoma sincs.

x **Ki akar egyéves önkéntes lenni?!** Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal-ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik a kitünő hírnévnek örvendő Líhtblau Albert-féle katonai előkészítő iskola (felügyelő Maier Adolf, cs. és kir. őrnagy) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészültségükre való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld az igazgatóság.

x **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székülésben szenvednek a „Moll féle seidlitz por“ használatát által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (5).

* **Zeneszelevezőlaponok.** A most annyira kedvelt képes levelező lapok sportja, arra készítette a Rózsavölgyi és Társa zenekereskedő cégét, hogy a kiadásában megjelent zeneújdonosságokat levelezőlaponokon díjtalanul mutassa be nemcsak vevőinek, hanem mindazoknak akik a cég kiadványai iránt érdeklődnek. Elégséges, hogy ebbeli kívánságukat lakezímük pontos megjelenése mellett a cégnek egy levelezőlapon jelentsék be.

x **Olcsó butordarabok!** Melyek saját műhelyekben készültek tölgyfából, barnára brunolnozza u. m. 2 db. ágy 2 db. éjjeli-szekrény és 1 db. kétajtós mosdó-szekrény, hely szűke miatt, a rendes áron alul eladandók. Bakay István asztalos műhelye Széchenyi-tér, 37.

x **Eladó zongora.** Egy használt — teljesen jó karban levő zongora jutányosan eladó. — Czim a kiadóhivatalban.

x **Egyedüli biztos gyógyszer** a csusz és köszvénynek a híres Zoltán-féle (Johnsen) kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz és köszvényes bántalmakat is meggyógyítja. Kapható üvegenként 1 frtért az egyedüli készítőnél, Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárakban Budapesten.

I R O D A L O M.

* **A legboldogabb nép a föld hátán,** mégis csak a magyar s ezt annak az áldott jó kedélynek köszönheti, mely örömben, búbanatban mindig megtalálja a lélek orvosságát. A magyar szereti a könyveket, a jól szerkesztett lapokat, s hogy olvasó közönségünket tájékoztassuk, egyik legjobb és legolcsóbb szépirodalmi heti lapunkra hívjuk fel figyelmét — a „Képes Csalládi Lapok“ ra mely évi 6 frt előfizetésért a legtöbbet s csupa jó nevű író tollából eredt cikket közöl. E mellett annak ki az évi 6 frt-nyi előfizetéssel még 80 kr. csomagolási és postaszállítási költséget küld még négy, aki a 3 frt félévi előfizetéshez még 40 kr. csatol két, s aki a negyedévi előfizetéshez még husz krajc. árt mellékel, annak egy regényt küld ingyen és bérmentve a kiadóhivatal Budapesten V. Vadász utca 14 sz. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal.

* **Gyermek Divat,** az anyák e kedves ujsága, hatodik évének 3. száma megjelent. Körülbelül 100 képpel tarkított főlappján hasznosan oktatja a szorgos anyákat a. a. hogy az elhasznált vagy a nagyok kinötte ruhát miképp kell a kicsinyek számára átalakítani vagy újat varrni. Könnyűségére van ebben a minden számhoz mellékel kétoldalas szabásmintáit. Ezenkívül az apróságokat is kellemesen szórakoztatja, a mennyiben játékszerek és apró tárgyak készítésére oktatja. A Gyermek Divat hónaponta megjelenő ujság. Előfizetési ára a lehető legolcsóbb: egész évre 2 frt 20 kr. postán küldve. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapesten, Rökk-Szilárd-utca 4. sz.

* **A Patyolat** hatodik évének 3. száma megjelent. Ez az egyetlen magyar ujság, mely kizárólagosan a fehérnemű divattal foglalkozik. Teszi pedig ezt olyan részletességgel és alapos-sággal, hogy az olvasója nincs ráutalva a ké-szen vett és drága fehérneműre, hanem minden darabját otthon maga megcsinálhatja a minden számhoz mellékel, magyarázatokkal ellátott kétoldalas szabásmintáit segítségével. A Patyolat minden hónap elsőjén megjelenő ujság, melynek egész évi előfizetési ára a postán való megküldéssel 2 frt 20 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Rökk-Szilárd-utca 4. sz.

* **Egyiptom és Görögország.** A tudomány régóta keresi a görög műveltség egyiptomi elemeit. Az archeologia a képző művészet terén nem igen talált rokonságot, de a mythológia (Müller) s a philosophia (kivált Röth és Gladisch), annál többet. A görögök I. Pszamitik idejében kezdtek Egyiptomba vándorolni. a böles uralkodó szívesen fogadta a jövevényeket, de gondosan úgy telepítette le őket, hogy a Nilus elvá-laszsa az egyiptomiaktól. A nép gyűlölettel fordult el a család jövevényektől. Tisztátlan fajta teremtésnek tekintette a hellént, kinek közelében fertőzés nélkül élni nem lehet. Az alsóbb nép a világot sem akart együtt enni a görögökkel, nem használta talajukat, fazekait. Az előkelők bizonyos lenézéssel tekintettek a gyere-oroszág csésésap, könyelmű fiaira, kiknek ősei néhány század előtt még barbárok voltak. Annál nagyobb tisztelettel tekintettek a hanyatlásban is nagy Egyiptomra az élelmes görögök. Hozzájuk simultak, isteneiket ez ősz kultura istenei-

től származtatták, hőseiket az ősi pharaoktól. S kezdetét veszi egy nagy processzus, a gyere-oroszág iskolába jár a régihez, tanul emelkedik hozzá. A mint Egyiptom sülyed, úgy nő Görögország, s a történet lejtőjén szembetalal-koznak nemsokára. Egyik lefelé megy, vénülve, aggva, a másik ifju erőben siet fölfelé. Iveszi a roskadozó hátáról a terhet, s vízi magával ragadmányát a magasba, a művészi ideál felé. Egy népifjusága jelenik meg előttünk, mely magába olvasztja a régi élet tanulságait, eredményeit, s a kísérletek helyébe lép egy új, nagy művészet, a világ legelső legnagyobb művés-zete. A hatások e kicserélődéséről ír — igen szépen — a Nagy Képes világtörténet most megjelent 15 ik füzeté. A mű 12 nagy kötetben lesz. Marczali Henrik egyetemi tanár szerkeszti. Egy kötet ára 8 forint. Kapható részletfizetés-re is. Füzeteként is megjelenik, egy héten egy füzet. Egy füzet ára 30 kr. Kapható a Révai T-stvérek Irod. Int. R. T.-nál és minden hazai könyvkereskedésben. A közoktatásügyi miniszter e jelen művet az összes iskoláknak megvételére ajánlotta.

* **A Divat Ujság** hatodik évének 5-ik száma a szokásos dus tartalommal megjelent. Rendkívül gazdagságu nyolcoldalas főlappján a legújabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismer-teti, a mit megkönnyít a kétoldalas szabásmintáit. Színes divatképe hónaponta a legremekebb öltö-zéseket ábrázolja, míg kézimunka-mellékletén az egyszerűtől egészen a pompásig való kézi-munka-magyarázatokat hozza oly könnyen megér-thető modorban, hogy az ma már számos leány-iskola tanító lapjává vált. E mellett olvasói mu-lattatásáról sem feledkezik meg. A minden szám-melléklet szórakoztató kedves novellák, háztar-tási tudnivalók és egyéb jó tanácsok töltik ki a hónaponta kétszer megjelenő Divat Ujság-ot, mely nagyon olcsó. Postán való szállítással ne-gyedéven 1 frt 10 kr. Megrendelhető a kiadóhiva-talban Budapest VIII. Rökk-Szilárd-utca 4. sz.

* **A márcziusi napok emlékünnepein** mindez ideig hiányoztak olyan népszerű könyvek, melyek a nagy napok emlékének méltón áldoznának és melyekhez a nagy közönség is könnyen hozzá-férhetne. Ezen a bajon segített a Magyar könyv-tár szerkesztőse, mikor e kitünő vállalatba há-rom olyan munkát tűz föl, mely kétségtelenül csakhamar el fog terjedni és nagyban fogja emelni a gyorsan fölkapott gyűjtemény népsze-rűségét. E három füzet egyike az új magyar ly-rai költészet egyik legkiválóbb lantosának Ab-rányi Emilnek márczius 15-iki alkalmi és más szebb hazafias verseit foglalja egybe. Márcziusi dalok és egyéb költemények ezimen; a másik füzetben Gracia György, szabadságharcunk népszerű történetírója írta meg a nagy naptör-ténetét. Címe: 1848 márczius 15., a harmadik füzet Kossuth Lajosnak július 11-iki beszédét tar-talmazza, melyet a haderő megajánlása ügyében tartott. Egy-egy füzet 15 kr. Kiadta Lampel R. Wodianer F. és fia) cs. kir. udvari könyvkeres-ke-dése Budapest, Andrássy ut 21, de megsze-rezhetők minden hazai könyvkereskedésben is.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: GERENDAYJÓZSEF.

Árverési hirdetmény.

A hontvármegye Mária-Nostra község határában fekvő, a kir. közalapítványi tulajdonát képező 1898/9 évi vágásban termelt 587 ürm.³ kemény hasábfá, 965 ürm.³ kemény I. oszt. dorongfa és 153 ürm.³ kemény II. oszt. dorongfa, összesen 1705 ürm.³ mintegy 125 centiméter magas rakatú kész tűzifa folyó évi márczius hó 16-án Mária-Nostrán, az erdőőr lakásán tartandó és délelőtt tizenegy (11) órakor kezdődő szóbeli árverésen azonnali készpénzfizetés mellett, el fog adatni.

A kikiáltási ár ürköbméterenkint egy forint és 80 krajczár.

Az árverési feltételek az erdőgondnokság-nál és az erdőőrnel megtudhatók és a tűzifa a vágásban megtekinthető.

Pilis-Maróthon, 1899. évi márczius hó 7-én.

A magyar kir. közalapítványi erdőgondnokság.

Olcso keritések! Olcso keritések!
Haidekker Sándor
 sodronyszövet-, fonat- és kerítés gyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48.

Gyárt és szállít: gép- és kézi-sodronyfonatokat, tüskés-sodronyt, panthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcso árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyancsak díszes virággy- és gyeperitéseket és favedő kosarakat. Továbbá: föld- és kavicsrostokat; magtár- ablakrostélyokat; szikrafogókat; gabona választóhengereket, valamint régi választóhengereknél új sodronyköpennyel való ellátását. Rostaszöveteket és fonatokat szelelőrostákba.

Arjegyzekek és költségvetések ingyen.

Jutányos és pontos kiszolgálás!

Legtökéletesebb arcztisztító és szépítő szer:

Akácia arcz-crème 1 frt.

Akácia szappan 50 kr.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csúsz és köszvény ellen a

REPARATOR

A Szt.-Rókus kórházban 136 eset közül 129 esetben teljes gyógyulást idézett elő. Nagy üveg 1 frt., kis üveg 50 kr.

Köhögés és rekedtség ellen

páratlan szer a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfaméz és cukorból készült

Hársfaméz-cukorkák.

melyeknek doboza 25 kr.

Ezen szerek utánzatok ellen törvényesen védve vannak.

Főraktár: **Kriegner György**

Korona-gyógyszertára.

Budapest, VIII., Kalvin-tér.

Kaphatók a gyógyszertárakban.

CASCARADIN

RADITZ,

legjobb szer SZÉKREKEDÉS, GYOMOR- és MAJBAL, ÉTVÁGYTALANSÁG, SÁRGASÁG, ARANYER, ELHIZÁS, VÉRTÖDULÁS és FEJFÁJÁS ellen, kitűnő VÉRTISZTÍTÓ. Orvosi tekintélyek által kipróbálva és ajánlva. 1/2 doboz 60 kr., egész doboz 1 frt 10. Az összes előzetes beküldése esetén bérmentve.

MIRTUS-CRÈME

zsiirtalan és ártalmatlan finomító és szépítő

KÉZ- és ARCZ-CRÈME.

Nappal is használható!

Elhárít minden BŐRHIBÁT, egym. SZEPLŐT, MAJFOLTOT, BŐRATKÁT, BŐRHÁMLÁST, PATTANÁST stb. - 1 tégely ára 1 frt. - nozza

PULCHERADINPOUDRE

1 doboz 50 kr., (fehér, rózsás vagy crème.)

PULCHERADINSZAPPAN

bőrfinomító, remek illatu, nagyon tartós, 1 doboz 40 kr., 3 doboz 1 frt 20 kr.

MIRTUS-FEHÉRÍTŐ

vörös kezek, barna kezek, vörösdudott arcz, orv ellen az egyetlen gyógyszer 1 üveg 2 frt.

Számítalan elismerő levél!

Készíti és szétküldi

RADITZ RÓBERT gyógszer-tára

BUDAPEST,

VIII. József-körút 64o.

Raktáron az ország nagyobb gyógyszertáraiban.

Meghívó.

Alulírottak a felszámolás alatt álló

„Esztergom-vidéki Hitel és Fogyasztási Szövetkezet”

tagjait

folyó évi márczius hó 25-én d. e. 11 órakor

a városház tanácstermében tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívják.

Tárgy.

Jelentés a szövetkezeti ügyek lebonyolításáról és a felszámolási zárszámla bemutatása.

Esztergom, 1899. márczius hó 11-én.

Dr. Fehér Gyula,
 Szilávy István,
 felszámolók.

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „általános labdaccai” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan aig létezik betegség, melyben ezen labdaccai csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdaccai általános elterjedésnek ürvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerekből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdaccai háziszereit ajánlották minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kölika, vértörlülés, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdaccai oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdaccai csak a Pserhofer J.-féle az „arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdaccai tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 kr-ba kerül. Az összeg előbbeni beküldésénél bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr-ba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdaccai a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kérek csak Pserhofer J.-féle vértisztító labdaccaikat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati és mindegy egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számítalan hálaíratból, melyet a labdaccai fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszaszerése folytán hoznak intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdaccaikat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szíves és küldjön nekem ismét 15 tekeret az ön fölülmulhatlan vértisztító labdaccaiból utánvétellel. Fogadjon ez utón is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodabátásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flöndik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdaccai engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerésére segítségül szolgáltak. Kufic Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át

szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdaccaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márczius 27-én.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdaccaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdaccai értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdaccaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdaccainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdaccai nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fű liqueur.

Bernhard W. O.-tól

Bregenzben.

1/4 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs,

gyors és biztos hatású

legjobb szer minden köszvényes és csúszs bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Angol csodabalsam,

Pserhofer J.-tól, egy üveg

50 kr.

Fagybalsam,

Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos

tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismervé. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok,

kitűnő szer

hébetegeknek, gyomor- és

Kola-elixir vagy bor,

1 liter 3 frt, 1/2 liter 1 frt

60 kr., 1/4 lit. 85 kr.

Golyva-balsam,

Pserhofer J.-tól kitűnő szer

golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia,

(prágai esőpek), Pserhofer J.-tól,

megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenemü altesti bajok ellen kit. háziszere 1 üveg 22 kr., 12 üv. 2 frt.

Utifüvedv,

Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kit. háziszere

hurut, rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs,

Pserhofer J.-tól. Évek

hosszu sora óta valóban mennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismervé. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz,

Stendel tanártól. Utós és szűrés

daganatoknál, újjkakaz, sebes vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só,

Bullrich A.W.-tól. Kitűnő há-

ziszere a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszeresztenek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétel küldetnek.

Válódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. nevalírásával és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

PSEPHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel”
 Bécs, I., Singerstrasse 15.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves hárszer elterjedt az idő megpróbáltatásai miatt, mert már több mint 30 év óta megismerték, fájda-
 lomcsillapító bedorzsoltóként alkalmazták. Köszvényel,
 osztonal, fagyasszaga miatt és meghűléseknél és az orvosok
 által bedorzsoltásra is mindig egykoránban rendelkeztek. A
 vidóci Horgony-Pain-Expeller gyárat Horgony-Liniment
 elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hárs-
 szer, melynek egy határtalanul senkinek nem ismert
 40 Kr. 70 Kr. és 1 frt. üvegekben ártan magukban minden
 gyógyszeriarán készletben van: Forráskút:
 Török József gyógyszerésznél Budapest. Be-
 vasárlás alkalmával igen óvatossággal legyünk, mert
 több készletet is utánzat van forgalomban. Ki
 nem akar megkárosodni, az minden egyes
 üveget „Horgony” védjegy és Richter-címkéjével
 zos nélkül mint nem valódi utánsíra vissza.
 RICHTER F. AD. és társai, és az árú utánsíra szállítás. RUDOLFSB. AD.

A világ legjobb fénymáza!

Aki azt akarja, hogy cipői szép fényesek és tartó-
 sak legyenek, az vegye meg

Fernolendt cipő fénymázát.
 Világos cipőkhöz pedig
Fernolendt természetes bőr-crémjét.
 Mindenütt kapható.

Cs. kir. szabadalmazott gyár. Alapítotott 1882-ben Bécsben.
Gyári raktár: Bécs I. Schulerstrasse 21.
Raktár Esztergomban: Wanitsek Rezsónél Buda-u

A sokféle értéktelen utánzat miatt, kérem a névre:
ST. FERNOLENDT és a bejegyzett védjegyre ügyelni.

Különlegességek
 dr. Fischer Róbert
 a vegytudora és kozmetikör
 kémiai laboratóriumából.
BÉCS,
 I., Habsburgergasse 4
 II. emelet.

Hajirtószer
 (Epilatoire)

a szőrt az arcáról, kezéről, karokról stb.
 vegyi úton eltávolítja. Az eljárás egyszerű
 és fájdalom nélküli, a hatás lassu, de biztos.
 Epilatoire ugyanis hosszabb használatnál a
 hajgyökereket teljesen elpusztítja és bizto-
 san meggátolja az utánnövést.

A különlegességek árai:
 Hajirtószer, (Epilatoire), a haj kiirtására és
 annak utánnövését megakadályozandó,
 egy kis üveg 5 frt, egy nagy üveg 10 frt.
 Bőr-paszta, a hajnak azonnali kiirtására az
 arczban, a karokon stb., darabja 1 frt.
 Széplókrém 1 tégely . . . . . 2.— frt.
 Vizzel telített Ozon 1 üveg (félliter) 1.25 frt.
 Szőkeviz (Blondeur) 1 üveg félliteres 3.— frt.
 „Fo” hajfestőanyag 1 doboz szőke v. fe-
 kete . . . . . 1.20, 3.—, 5.—
 Zománcpor, nappali arczpor háromféle
 színárnyalatban, 1 doboz rouge-val 3.—,
 rouge nélkül 2.— frt.
 Vénus-viz, szép, tiszta arczbőr elérésére
 . . . . . 1 üveg 2.— frt.
 Szer az orr vörössége ellen 1 doboz 2.— frt.
 Orvosi kópor a mitesszerek kiirtására 1.50 kr
 Füzetkék az Ozonról és az egyes különle-
 gességek alkalmazásáról, díjtalanul és
 bérmentve küldetnek.
 Bizonyítványok a készítmények ártalmat-
 lanságáról bárki által megtekinthetők, va-
 lamint több ezer köszönőlevél is a világ
 minden tájékáról. Mindennemű kozmetikai
 ügyről díjtalanul szolgálunk szakszerű és
 lelkiismeretes felvilágosítással levélben is.
 — Széjjelküldés csak utánvétellel. —

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.
 Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendki-
 vül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége
 hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy
 lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök
 egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat
 asbesttalpbéléssel, ugyanannal a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly meg-
 felelők, a mint megfelelőek voltak a szaloncipők.
 Zagrab, 1898. július hó 8-an. **KRAHL**, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság el-
 nöke, a következőket írja:
 Tisztelt Doktor ur!
 Az asbestbetétű cipők kitünőségnek bizonyultak, szilárdan és
 puhán járok; megszűnt minden lábfájasom, úgy hogy — azt hiszem
 — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
 Szíves tanácsát köszöni
 Danoson, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelő hive:
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem
 lábdaganat, sem lábégés. Rövid viselés után megkönnye-
 bül a járása annak, ki cipőjét dr. Hügyes-féle az egész
 világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságú 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40
 kr, gyermekeknek fele.

Az asbest talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs.
 és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár
 szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mel-
 lett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.
 — Viszonteladónak megfelelő árengedmény. —

Gróf Esterházy cognacot, **MELY TISZTA BORBOL KÉSZÜL ÉS EZÉRT A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALA,**

TISZTELT VEVŐIMNEK LEGJÓBBAN AJÁNLOM
WILLI JÓZSEF, fűszerkereskedő.

Mily elkerülhetlenül szükséges
a szőlők permetezése
 az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis
 a permetezett szőlők nem mentek tönkre.
 Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult
 Mayfarth Ph és társa

szabadalmazott

önműködő
'SYPHONIA'
 szőlővessző

és
 növénypermetezője,

mely az oldatot szivattyúzás nélkül önmű-
 ködően a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már sok ezer van hasz-
 nálatban, és számos dicsérő bizonyítvány
 mutatja kitűnő voltát valamennyi egyéb
 rendszernél szemben.

Abra és leírás rendelkezésre áll.

MAYFARTH PH. és Társánál

mezőgazdasági gépgyárak, különlegességi gyár
 borsajtók és gyümölcs értékesítési gépek részére

BÉCS,

III. Taborstrasse 76. sz.

Arjegyzékek és számos elismerő levél ingyen.
 Képviselek és ismételadók kívánatosak.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll
 A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
 A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása
 a legmakaesabb gyomor- és altestbántalmak,
 gyomorgöres, és gyomorphév, rögzött székre-
 dés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a leg-
 különbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-
 szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterje-
 dést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti
 doboznak 1 frt o. é.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLÉ FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A.
 védjegyét tünteti fel és „A
 Moll“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle
 francia borszesz és só nevezetesen mint fáj-
 dalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, ezuz
 és a meghűlés egyéb következményeivel legis-
 meretesb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg
 ára 90 krajczár.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint
 készített gyermek- és női szappan, a bőr gyö-
 keres gondozására és ápolására úgy gyermekek
 mint felnőttek számára.

Egy darab ára frt — 20 kr. Öt darabé frt — 90 kr.
 Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle
 védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari
 szállító által,

Bécs, I. Tuhlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett
 teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. alá
 írással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.
 Raktárak Esztergomban: Schönbeck Imre és Leitgeb János
 uraknál. Vácson: Inczedy Samu urnál.

KATHREINER-FÉLE Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-,
 szív- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva.
 Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Csakis ezen védjeggyel
 valódi.

Utánzások miatt nagyon
 ügyeljünk a Schaffer Róza névre.

Szépség gazdagság!

Szépség hatalom!

Ezt a legdrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb. kir. udv. és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14.
 által föltalált és használt szépítőszerek által sikerült.

Poudre ravissante cs. és kir. kiz. szab. Minden hölgynek,
 ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen;
 a bőrt vakító fehérré varázsolja és pompás zománca
 alatt a bőrkiütések anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek.
 — A ráncokat és redőket kisimítja, a káros szépítő sze-
 rek által kitágított likacsokat összehuzza és az arcznak

Törvényesen védve.

üde, rózsás, fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után
 mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltűnnék. Egy doboz ára
 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, estén-
 kint minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 frt 50 kr.
Eau ravissante megőrzi a bőr üdeségét, erősíti és a legkitűnőbb, biztos hatású toi-
 lett-víz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr.

A Ravissante crème, puder és víz az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállí-
 táson nagy arany éremmel lett kitüntetve. Min-
 den hölgynek, aki redőtlen, márványf-hér homlokot akar, legjobban ajánlható a cs.
 kir. szab. homlokkötő darabonként 1 frt 50 kr-ért és a „Savon-Ravissante“ kiváló
 szépségzappan hölgyek és urak részére, darabonként 80 kr-ért. Valamennyi készit-
 ményem csodálatos hatásáért teljes kezeséget vállalok. Számtalan elismerő és kö-
 szönő irat betekinhető a legmagasabb körökből és csak diskreczió miatt nem közölhető.

Központi raktár: Rosa Schaffer, Bécs, I., Graben 14.